

Çevrimiçi Ders Veren Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşleri¹

Melih Derya Gürer², Erkan Tekinarslan³, Nuh Yavuzalp⁴

Öz

Uzaktan eğitim dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi Türkiye’de de çok sayıda üniversite ve özel kuruluş tarafından uygulanmakta ve bu uygulamalar giderek yaygınlaşmaktadır. 2014-2015 öğretim yılı güz döneminden itibaren Abant İzzet Baysal Üniversitesi’nde önlisans ve lisans düzeyindeki ortak zorunlu dersler uzaktan eğitim yolu ile yürütülmeye başlandı. Bu dersleri veren öğretim elemanları ilk kez Web tabanlı uzaktan eğitim teknolojilerini kullanarak derslerini sundular. İlgili üniversite ve öğretim elemanları için uzaktan eğitim uygulaması yeni bir süreç olduğundan öğretim elemanlarının çeşitli sorunlarla karşılaşılması muhtemeldir. Dolayısıyla, öğretim elemanlarının uzaktan eğitim süreci hakkındaki görüşlerinin belirlenmesi uzaktan eğitim sisteminin iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için önemlidir. Bu çalışmanın amacı çevrimiçi uzaktan eğitim yolu ile ortak zorunlu dersleri veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sistemi hakkındaki görüşlerini derinlemesine incelemek ve sistemin iyileştirilmesi için önerilerde bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda 12 öğretim elemanı ile yüz yüze yarı-yapılandırılmış görüşmeler yapılmış ve elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Araştırma sonuçları teknoloji, destek, yönetim, öğrenme-öğretim ve içerik boyutlarında öğretim elemanlarının olumlu ve olumsuz görüşlerini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: *Uzaktan eğitim sistemi, öğretim elemanı düşünceleri, çevrimiçi öğretim*

¹ Bu çalışma 9th International Computer & Instructional Technologies Symposium’da sunulan bildirinin gözden geçirilmiş ve genişletilmiş halidir.

² Yard. Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, gurer_m@ibu.edu.tr

³ Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, tekinarslan_e@ibu.edu.tr

⁴ Yard. Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, nuhyavuzalp@ibu.edu.tr

Opinions of Instructors Who Give Lectures Online About Distance Education

Abstract

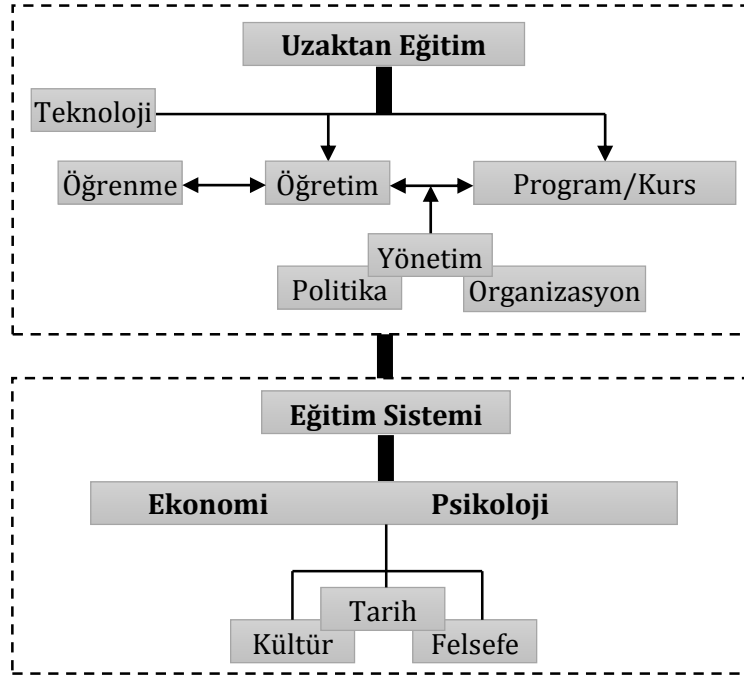
As in most countries, in Turkey, distance education applications are being implemented by many higher education and private institutions and becoming popular. The common compulsory courses at Abant İzzet Baysal University in associate and undergraduate level have been implemented online since the fall semester of 2014-2015 academic year. The instructors of these courses have the first experience of online lecturing at Abant İzzet Baysal University. As distance education is a novel approach for the university and the instructors of the common compulsory course, it is possible that the instructors have problems about online teaching. Thus, the examination of instructors' opinions about online teaching process is important to enhance the distance education system at the institution. The aim of this study is examine the opinions of instructors of the common online compulsory courses deeply, and, in consideration with the results of the study, make suggestions in order to make contributions in the development of the distance education system. Within the aim of the study, semi-structured and face-to-face interviews were implemented with 12 instructors, and the collected data were analyzed with descriptive techniques. The results of the study showed instructors positive and negative opinions on technology, support, administration, teaching and learning, and content dimensions of online teaching and learning process.

Keywords: *Distance education system, opinions of instructor, online teaching*

Giriş

Dünyadaki küreselleşmenin ve buna bağlı olarak iş, endüstri ve üretim alanlarındaki rekabetin artmasıyla birçok ülkede nitelikli insan gücüne ihtiyaç artmıştır. Uzaktan eğitim küreselleşen ve rekabetin arttığı dünyada kendini sürekli yenileyen ve bilgi ve becerilerini geliştirme çabası ve ihtiyacı içerisinde olan bireyler için iyi bir alternatif olmuştur (Toker-Gökçe, 2008; Aktay, 2002). Ayrıca, zaman ve mekan sınırlılıkları nedeniyle almak istedikleri bazı dersleri alamayan ve ilgi duydukları bazı konularda kendilerini geliştiremeyen bir çok üniversite öğrencisi için de uzaktan eğitim uygulamaları cazip bir alternatif öğrenme ortamı olmuştur. Böylece, öğrencilerin ve öğretmenlerin birbirlerinden fiziki olarak ayrı olduğu, kaynaklarla ve birbirleriyle etkileşimli iletişim teknolojileriyle bağ kurdukları; kurum tabanlı, yapılandırılmış resmi eğitim (Simonson, Smaldino, Albright ve Zvacek, 2012) olarak tanımlanan uzaktan eğitim dünyada ve Türkiye’de birçok üniversite ve özel kuruluş tarafından uygulanır ve bu uygulamalar giderek yaygınlaşır hale gelmiştir.

Uzaktan eğitim özel kurumsal organizasyonların yanı sıra, gerekli iletişim teknolojileri aracılığı ile gerçekleştirilen, örgün öğretimin meydana geldiği yerlerden farklı planlı bir öğrenme ve öğretimidir (Moore ve Kearsley, 2012). Moore ve Kearsley’e (2012) göre büyük sistemin oluşmasında ana alt sistemler etkilidir. Bir düzeyde ulusal eğitim sistemi bulunurken diğer düzeyde de kurumun alt sistemleri üzerine kurulan uzaktan eğitim programı bulunmaktadır (Şekil 1). Bu modele göre uzaktan eğitim sisteminde (1) öğretilecek içerik kaynağı ve öğretim programında nelerin öğretileceğine ilişkin verilecek olan kararın sorumluları, (2) öğretim içeriğini öğrenciler için öğretim materyalleri ve öğrenme etkinlikleri olarak yapılandıran ders tasarım alt sistemi, (3) öğrencilerle etkileşim halinde olan öğretmenler ve destek personeli, (4) farklı ortamlardaki öğrenciler ve (5) politikaları, ihtiyaç analizini ve kaynak dağıtımını organize eden, çıktılarını değerlendiren ve diğer alt sistemleri koordine eden yönetim alt sistemi bulunmalıdır.

Şekil 1. Uzaktan eğitim sistem yaklaşımı modeli (Moore ve Kearsley, 2012)

Öğretim yöntemi ne olursa olsun bütün derslerin ve programların sunumunda kalite önemlidir. A.B.D.'de uzaktan eğitim ile ilgili çalışmalar yürüten ve çevrimiçi öğrenmenin kalitesini arttırmak için çalışan Çevrimiçi Öğrenme Konsorsiyumuna (eski adı SLOAN Konsorsiyumu) (2005) göre öğretmen doyumu uzaktan eğitimin kalitesini belirleyen çerçeve faktörlerden birisidir. Dolayısıyla çevrimiçi ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik görüşlerinin ve doyumlarının ortaya çıkarılması gerekir ve bu olgular sürekli olarak takip edilmelidir.

Yükseköğretimde uzaktan eğitim sürecinin etkili ve verimli bir şekilde yerine getirilebilmesi için öğretim elemanı bakış açıları tanımlanması önemlidir (Dooley ve Murphey, 2000). Harris ve Krousgill (2008) öğretim elemanı görüşlerinin ve doyumlarının çevrimiçi öğrenmenin başarısı için önemli bir faktör olduğunu ifade etmişlerdir. Öğretim elemanları yeni öğretim yaklaşımları, teknoloji, öğrenciye rehberlik etme, destek ve sürecin esnekliğine dayalı olarak yeni ihtiyaçlarla ilgilenmek durumundadırlar.

Öğretmenlerin dersleri çevrimiçi olarak vermelerini motive eden veya çevrimiçi derslerdeki doyumunu arttıran birçok faktör bulunmaktadır. Yapılan araştırmaların sonuçlarına göre esnek program yapma, yeni öğretim yöntem ve teknikleri ile uygulamalar yapma, yeni

teknolojileri öğrenme imkanı, doğal merak, bilgiyi farklı yollarla paylaşma imkanı, ve mesleki gelişim (Green, Alejandro ve Brown, 2009; Hiltz, Kim ve Shea, 2006; Schnitzer ve Crosby, 2003) öğretmenlerin çevrimiçi ders vermelerini motive eden faktörlerin başında gelmektedir. Diğer motive edici unsurlar da maddi destek ve politikalarıdır (Gannon-Cookve Ley, 2004; Moore ve Anderson, 2003). Ayrıca çevrimiçi olarak ders verme deneyimi de öğretmenlerin çevrimiçi ders verme motivasyonunu ve doyumunu etkilemektedir. Ulmer, Watson ve Derby (2007) uzaktan eğitimin değeri üzerine algılarını incelediği çalışmalarında uzaktan eğitim deneyimi olan öğretim elemanları ile uzaktan eğitim deneyimi olmayan öğretim elemanları arasında anlamlı farklılık olduğunu rapor etmişlerdir. Çalışmanın sonuçlarına göre uzaktan ders verme deneyimi olan öğretim elemanlarıyla yürütülen derslerde öğrenci performansı ve öğretmen-öğrenci etkileşiminde uzaktan eğitimin yüz yüze eğitim kadar etkisi olduğu belirtilmiştir. Araştırmalardan elde edilen sonuçlar doğrultusunda çevrimiçi öğrenmeye engel olarak algılanan unsurlar şu şekilde sıralanabilir: sınıftaki öğrenci sayısı ve harcanan zaman için ek ödemelerin olmaması; öğrencilerden görsel olarak dönüt alamamak; içeriğin kalitesi ile ilgili endişeler; yetersiz eğitim ve kaynaklar; artan iş yükü; yönetimsel ve teknik desteğin eksikliği; çevrimiçi öğretim deneyimi eksikliği; ve öğretmenlerin geleneksel rollerindeki değişim (Johnson, 2008; Lloyd, Byrne ve McCoy, 2012; Seaman, 2009). Bunlara ek olarak Haber ve Mills (2008) öğrenciler arasındaki ve öğretmen-öğrenci arasındaki sosyal etkileşimin eksikliğinin, dersleri hazırlamak için fazla süreye ihtiyaç olmasının, öğrencilerin gelişimini izlemeye öğretmenlerin yaşadığı zorluğun ve öğrencilerin ders materyallerine erişememelerinin de çevrimiçi eğitim için engel olduğunu rapor etmişlerdir. Bolliger ve Wasilik (2009) çevrimiçi öğrenme ortamlarında öğretmen doyumunu etkileyen olası faktörleri belirlemişler ve (1) öğrenci, (2) öğretmen ve (3) kurumla ilgili faktörler olarak kategorileştirmişlerdir. Çevrimiçi öğrenme ortamlarındaki öğrencilerin çeşitliliği, öğrencilerin sınıf içindeki etkileşimi ve öğrencilerin dersteki performansı öğrenci boyutunda öğretmen doyumunu etkilemektedir. Bunun yanında öğretmenlerin öğrencilerin performansını arttırabilecekleri inancı, entelektüel ve teknoloji kullanımına ilişkin değişimleri, mesleki gelişim ve diğer meslektaşlarla iletişim öğretmen doyumunu etkileyen önemli faktörlerdir. Bunların yanı sıra öğretmenler güvenilir altyapı ve teknoloji talep etmektedirler. Ayrıca öğretmenlerin çalıştığı kurumun uzaktan eğitime vermiş olduğu değer ve öğretmenlere sunmuş olduğu destek de kurum boyutunda öğretmenlerin doyumunu etkilemektedir.

Türkiye’de Uzaktan Eğitim

Türkiye’de uzaktan eğitim uygulamaları, 1956 yılında Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü tarafından yapılan çalışmalarla başlatılmıştır (Kaya, 2002). 1981 yılında yayınlanan 2547 sayılı kanun ile açık öğretim faaliyetlerini yerine getirme görevi üniversitelere verilmiş ve 1982 yılındaki kararlar ile Anadolu Üniversitesi açık öğretim faaliyetlerini yerine getirmesi için görevlendirilmiştir. İlerleyen yıllarda Fırat Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi’nin de katkıları ile Türkiye’de uzaktan eğitim uygulamaları yaygınlaşmıştır.

Teknolojinin gelişmesi ile birlikte Türkiye’de uzaktan eğitim faaliyetleri gelişmiş ve Anadolu Üniversitesi’nin yanı sıra Erzurum Atatürk ve İstanbul Üniversiteleri tarafından da açık öğretim faaliyetleri düzenlenmeye başlamıştır. Özellikle son on yılda uzaktan eğitim ülkemizde popüler olmuş ve üniversiteler gerekli altyapılarını oluşturarak ya da uzman kuruluşlardan destek alarak uzaktan eğitim merkezleri faaliyetine başlamıştır. Türkiye’de bulunan 180 üniversite (109 devlet, 71 vakıf) içinde 109’u açık ve uzaktan eğitimin fakültesi veya uzaktan eğitim merkezi bünyesinde faaliyetlerini aktif olarak sürdürmektedir. Açık öğretim ve uzaktan eğitim uygulamalarının yaygınlaşması ile birlikte bu hizmetlerden yararlanan öğrenci sayısında da artış olmuştur. Yükseköğretim Kurulu’nun 2015 yılında ki verilerine göre yaklaşık 3 milyon öğrenci açık ve uzaktan eğitimden yararlanmaktadır (Tablo 1).

Tablo 1

Türkiye’de açık ve uzaktan eğitimle ders alan öğrenci sayıları

	Önlisans	Lisans	Yüksek Lisans	Toplam
Açık Öğretim	1.092.151	1.710.913	0	2.803.064
Uzaktan Eğitim	25.580	20.195	13.507	59.282
Toplam	1.117.731	1.731.108	13.507	2.862.346

Kaynak: Yükseköğretim Kurulu (2015). <https://istatistik.yok.gov.tr> adresinden alınmıştır.

Çalışmanın Amacı

Uzaktan eğitimle ilgili alanyazın incelendiğinde, öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik görüşleri üzerine yapılan çalışmaların büyük çoğunluğunda, uzaktan eğitim yoluyla ders vermeyen öğretim elemanlarının uzaktan eğitim yöntemi hakkında görüşlerine başvurulduğu görülmektedir (Gök, 2011; Horzum, 2003; İnan, 2013; Tezer & Bicen, 2008; Tuncer ve Tanaş, 2011). Bu araştırmalarda çevrimiçi ders vermeyen öğretim elemanlarının uzaktan eğitim felsefesine bakış açıları, endişeleri ve uzaktan eğitimle ilgili olumlu ve olumsuz buldukları yönler ortaya konulmuştur. Bu çalışma, çevrimiçi ders veren öğretim elemanlarının çevrimiçi öğrenme ve öğretme hakkındaki olumlu görüşlerini, süreçte yaşadıkları problemleri ve beklentilerini ortaya koyması bakımından önemlidir.

Alanyazında ki araştırma konusu ile ilgili yapılmış diğer araştırmalarda ise, uzaktan eğitim yoluyla ders vermiş ya da vermekte olan öğretim elemanlarının uzaktan eğitimde karşılaştıkları güçlükler, olumlu buldukları yönler ve doyumları araştırılmıştır (Bolliger ve Wasilik, 2009; Kaymakcan, Meydan, Telli, ve Cevherli, 2015; Otter ve diğerleri, 2013; Tanyıldızı ve Semerci, 2005). Fakat bu araştırmaların sayısı sınırlıdır. Ayrıca Tanyıldızı ve Semerci (2005) ve Bilgiç, Doğan ve Seferoğlu (2011) Türkiye’de çevrimiçi ders veren öğretim elemanları ve uzaktan eğitim merkezlerinde görevli yöneticilerden anketle veri toplayarak öğretim elemanlarının sorunlarını belirleyen çalışmalar yapmışlardır. Fakat bu çalışmalar öğretim elemanlarının görüşlerini ve beklentilerini geniş boyutta ve derinlemesine incelememektedir. E-öğretmenlerin çevrimiçi öğrenmeye yönelik görüşlerini ve beklentilerini detaylı ve birçok boyuttan ele alacak ve ortaya koyacak çalışmalara ihtiyaç vardır.

Türkiye’de uzaktan eğitim uygulamaları son on yılda yaygınlaşma göstermiştir ve yaygınlaşmaya devam etmektedir. Birçok üniversite de bünyelerinde uzaktan eğitim merkezlerini kurarak bu sürece dahil olmaktadır. Bu çalışma, uzaktan eğitim faaliyetlerine yeni başlayacak üniversitelerde ki yetkililere de yön vermesi açısından önemlidir.

Yöntem

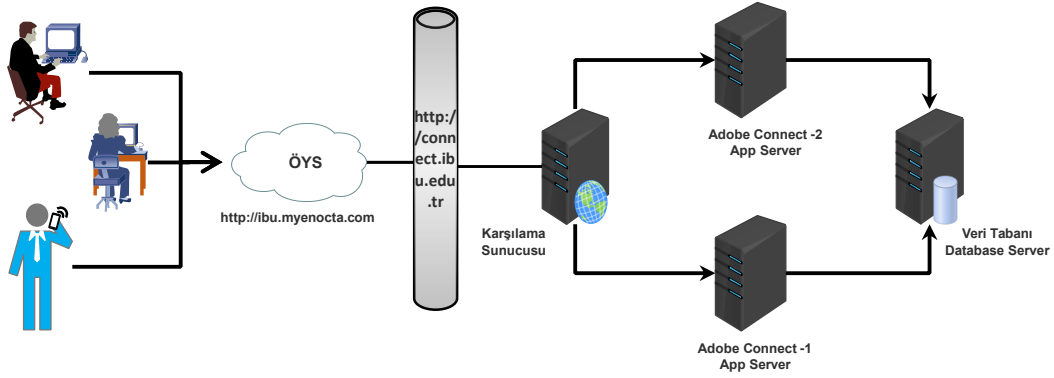
Araştırma Yöntemi

Bu çalışmanın amacı AİBÜ’de çevrimiçi olarak ortak zorunlu dersleri veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sistemi hakkındaki görüşlerini derinlemesine incelemek ve sistemin iyileştirilmesi için önerilerde bulunmaktır. Çevrimiçi yöntemlerle ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik görüşlerini doğrudan kendi tecrübelerine dayanarak ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmada nitel veri toplama tekniklerinden mülakat ve doküman analizi teknikleri kullanılmıştır (Bogdan ve Biklen, 1992).

Katılımcılar

Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi (İBUZEM) 07 Ağustos 2014 tarihinde yönetmeliğinin resmi gazetede yayımlanması ile kurulmuştur. Kurulduktan kısa bir süre sonra hizmet ve ders içeriği alım süreçlerini tamamlayarak 2014-2015 eğitim öğretim yılı itibariyle ortak zorunlu derslerin uzaktan eğitim yoluyla yürütülmesine olanak sağlamıştır.

Öğrenme yönetim sistemi (ÖYS) 10.000 kullanıcı için bulut sistem üzerinden kiralanmıştır. Ayrıca özel bir firma ve vakıf üniversitesinin işbirliği ile geliştirilen ortak zorunlu derslere (Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi I-II, Türk Dili I-II, Yabancı Dil İngilizce I-II) ait SCORM uyumlu ders içerikleri de satın alınmıştır. Uzaktan eğitim sistemlerinin önemli bir bölümünü oluşturan, öğrenci ve öğretim elemanını eş zamanlı olarak bir araya getiren ya da eş zamansız olarak öğrencilerin katılmadıkları dersleri izlemelerine ve tekrar etmelerine olanak sağlayan ve öğrenme yönetim sistemi ile entegre çalışan sanal sınıf oturumları için de bir Web konferans yazılımı satın alınmıştır. Bu yazılım eş zamanlı olarak 2000 kullanıcının ve 20 paralel oturum erişimine olanak sağlayacak yapıdadır. ÖYS ve sunucu bilgisayarların teknik organizasyon yapısı Şekil 2’de gösterilmiştir.

Şekil 2. Abant İzzet Baysal Üniversitesi ÖYS ve sunucu teknik organizasyon yapısı

Abant İzzet Baysal Üniversitesi 2014-2015 eğitim öğretim yılı bahar döneminde, tamamen çevrimiçi olarak yürütülen ortak zorunlu derslere ve üniversitenin Eğitim Fakültesi bünyesinde seçmeli olarak yürütülen derse ait istatistikî bilgiler Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Ortak zorunlu dersler ve seçeli ders için şube ve öğrenci sayıları

2014 – 2015 Bahar Dönemi	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi		Türk Dili		Yabancı Dil (İngilizce)		Eğitimde Teknoloji Kullanımı	
	Şube Sayısı	Öğrenci Sayısı	Şube Sayısı	Öğrenci Sayısı	Şube Sayısı	Öğrenci Sayısı	Şube Sayısı	Öğrenci Sayısı
Okul Türü								
Fakülte	52	2659	54	2741	46	2227	22	1000
Yüksekökol	56	3076	57	3069	49	2564		
Genel Toplam	108	5735	111	5810	95	4791	22	1000

Bölgelerin eğitim programlarına göre ortak zorunlu derslerin yer aldığı dönemler farklılık göstermektedir. Örneğin Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersi Fen Edebiyat Fakültesi’ne bağlı Matematik bölümünde 1. sınıfta öğrencilere sunulurken Eğitim Fakültesi’ne bağlı İngilizce Öğretmenliği bölümünde programın 4. sınıfına ait dönemlerinde yer almaktadır. Dolayısıyla en az bir derse veya daha fazla derse kayıtlı bağımsız öğrenci sayısı ortak zorunlu derslerde 7798 kişidir. Ayrıca Eğitimde Teknoloji Kullanımı dersini (seçmeli) alan 1000 öğrenci bulunmaktadır. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersini 9, Türk Dili dersini 12, Yabancı Dil (İngilizce) dersini 13 ve Eğitimde Teknoloji Kullanımı dersini 10 öğretim elemanı yürütmektedir.

Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nde 2014-2015 öğretim yılı bahar döneminde uzaktan eğitim yolu ders veren toplam 44 öğretim elemanı bulunmaktadır. Öğretim elemanlarının çevrimiçi öğretime yönelik görüşlerini belirlemek üzere yapılan bu çalışmada Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi, Türk Dilli, Yabancı Dil (İngilizce) ve Eğitimde Teknoloji Kullanımı derslerini veren öğretim elemanlarını temsil etmesi için her dersin üçer öğretim elemanı olmak üzere çevrimiçi ders veren toplam 12 öğretim elemanı maksimum çeşit örnekleme yöntemi ile görüşleri alınmak için seçilmiştir.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından üçü kadın iken diğerleri erkektir. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarından üçü öğretim üyesi kadrosunda görev yaparken diğer katılımcılar okutman olarak görev yapmaktadırlar. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının büyük bir bölümünün (n=7, f=%58,33) mesleki deneyimi 11-15 arasında değişmektedir (Tablo 3). Öğretim elemanlarından hiçbiri daha önce tamamen çevrimiçi olarak ders vermemişlerdir. Ayrıca yapılan görüşmelerde 12 öğretim elemanı daha önce çevrimiçi sunulan herhangi bir derse, toplantıya veya seminere katıldığını fakat tamamen çevrimiçi olarak yürütülen bir derste öğrenci olarak bulunmadıklarını ifade etmişlerdir.

Tablo 3

Öğretim elemanlarının vermiş oldukları dersler ve mesleki deneyimleri

Ders Adı	Mesleki Deneyim				Toplam
	0-10 yıl	11-15 yıl	16-20 yıl	20 yıl ve üzeri	
Türk Dili	0	1	1	1	3
Yabancı Dil (İngilizce)	0	1	2	1	3
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	1	2	0	0	3
Eğitimde Teknoloji Kullanımı	0	3	0	0	3
Toplam	1	7	3	2	

Veri Toplama Araçları

Çevrimiçi ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak için standartlaştırılmış açık uçlu görüşme yöntemi uygulanmıştır. Bu yöntem ile daha önceden belirlenen görüşme soruları, belirlenen sıra ile öğretim elemanlarına sorulmuş ve öğretim elemanlarından gelen yanıtlar doğrultusunda daha derin ve detaylı bilgiler alabilmek için görüşmenin ilerleyişine göre yeni sorular eklenmiştir (Merriam, 2009).

Çalışmanın amacı doğrultusunda görüşme sorularının ana temaları teknoloji, destek, yönetim, öğrenme ve öğretim süreci ve içerik olarak belirlenmiştir. Daha sonra temalar için görüşme soruları alternatif sorularla birlikte görüşme formuna eklenmiştir. Hazırlanan görüşme soruları Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünde görev yapan üç öğretim üyesine sunularak geri bildirimler alınmıştır. Öğretim üyelerinden gelen geri bildirimler doğrultusunda çevrimiçi olarak ders veren öğretim elemanlarının görüşlerini almak üzere toplam 15 görüşme sorusu belirlenerek görüşme formu oluşturulmuştur.

Görüşme yapmak için seçilen öğretim elemanlarından görüşme öncesinde randevu alınmıştır. Görüşme esnasında öğretim elemanlarının yanıtları daha sonra analiz edilmek üzere ses kayıt cihazı ile dijital olarak kaydedilmiştir.

Veri Analizi

Öğretim elemanlarından toplanan veriler betimsel analiz yöntemi ile analiz edilmiştir. Daha önceden belirlenen tematik çerçeveye göre veriler analiz edilmiş, bulgular tanımlanmış ve yorumlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2004). Temaların ortaya çıkarılmasında nitel analiz yöntemlerinden kategori oluşturma yöntemi kullanılmıştır (Bogdan ve Biklen, 1992). Bunun için verileri analiz etmeden önce her bir katılımcıya bir kod numarası verilmiştir.

Yapılan bütün görüşmeler bu kod numaraları altında kelime işlemciye aktarılmıştır. Sonra ortak ya da benzer veri birimlerinin kodlanmasıyla kavramsal temaların yaratılması işlemini kapsayan kategori oluşturma yaklaşımı uygulanmıştır (Bogdan ve Biklen, 1992).

Bulgular

Bu bölümde araştırmanın ve görüşme sorularının çerçevesini oluşturan temalar doğrultusunda hazırlanmış olan bulgulardan bahsedilecektir. Bu temalar teknoloji, destek, yönetim, öğrenme-öğretim ve içerik olarak ele alınmıştır.

Öğretim Elemanlarının Çevrimiçi Eğitimde Kullandıkları Teknolojiye İlişkin Görüşleri

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının çevrimiçi öğretim için kullandıkları teknolojiye ve teknolojik alt yapıya ilişkin görüşleri olumlu ve olumsuz olarak alt temalara ayrılabilir. Öğretim elemanlarının bu temadaki görüşme sorularına vermiş oldukları yanıtlar ve bu yanıtlara ait frekanslar Tablo 4’te sunulmaktadır.

Tablo 4

Öğretim elemanlarının kullandıkları teknolojiye ilişkin görüşleri ve frekansları

Olumlu	Olumsuz
ÖYS’nin kullanımını öğrenmek kolay (12)	ÖYS’nin kullanılabilirlik düzeyi düşük (7)
ÖYS’nin kullanımını kolay (12)	Dersin işlenişi için yeterli değil (6)
Dersin işlenişi için kısmen uygun (5)	Teknolojik alt yapıda sorunlar var (2)
Teknolojik altyapı yeterli (10)	Öğrencinin bilgisayar ve İnternet erişimi için yeterli alt yapı yok (4)
	Bazı yerleşkelerde kablosuz İnternet bağlantısı yok (1)

Öğretim elemanları çevrimiçi olarak dersleri sunmak için özel bir firmadan kiralanan bir öğrenme yönetim sisteminden (ÖYS) ve web konferans yazılımından yararlanmaktadırlar. Öğretim elemanlarının tamamı ÖYS’yi ve web konferans yazılımını kullanmayı kolay ve hızlı bir şekilde öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Özellikle üniversitenin uzaktan eğitim merkezinin belirtilen yazılımların kullanımı ile ilgili verdikleri eğitimin, bu teknolojileri öğrenmelerinde önemli katkısının olduğunu söylemişlerdir.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarından yedisi ÖYS’nin kullanılabilirlik düzeyinin düşük olduğunu, sistem içerisinde gerçekleştirmek istediklerini yaparken bazen zorlandıklarını, menülerin karmaşık olduğunu, bazı modüllerin birbirleri ile ilişkili olmasından dolayı bir uygulamayı yapabilmek için önce onunla ilişkili olan ön uygulamanın aktif hale getirilmesi

gerektiğini, bu durumun da ÖYS’yi kullanmayı güçleştirdiğini düşünmektedirler. Örneğin ÖE10 bu konuda ki görüşünü şu şekilde dile getirmektedir:

“...uzaktan eğitim sistemini kullanırken bazen karıştırıyorum. Menüler biraz karışık, istediğim şeyi bulmak için bazen uğraşıyorum, vakit kaybı oluyor. Bazı şeyler de birbiriyle ilişkili, hani bizim lisans derslerinde ki ön koşul dersleri gibi. Önce bir şey açman veya eklemen gerekiyor ki ondan sonra diğer uygulamayı açabilesin. Mesela ödev ekleme. Ödev eklemek için önce onu izlenceden tanımlamak gerekiyor. Ondan sonra ödevi atayabiliyorsun. Hatta o da yetmiyor bir de ödev dosyası yüklemen gerekiyor. Ben de öyle olunca ödevleri e-mail ile topluyorum.”

Öğretim elemanlarının kullanılan çevrimiçi teknolojilerin dersin doğasına ve yapısına uygunluğu hakkındaki görüşleri farklılık göstermektedir. Beş öğretim elemanı, uzaktan eğitim için kullanılan iletişim teknolojilerinin bu dersi işlemek için kısmen yeterli olduğunu görüşündedir. Eğitimde Teknoloji Kullanımı dersini veren ÖE11 bu konuda şunları söylemiştir:

“...kullanılan öğrenme yönetim sistemi ve sanal sınıf yazılımı dersimi işlemek için tamamen olmasa da kısmen yeterli bir sistem bence. Öğrencilerimle iletişim kurabiliyorum, sunumlarımı paylaşabiliyorum, göstermek istediklerimi ekran paylaşımı ile yapabiliyorum, öğrencilerin ekranlarını açabiliyorum. Hatta bazen derste anket bile düzenliyorum.”

Fakat altı öğretim elemanı kullandıkları çevrimiçi teknolojilerin dersleri işlemek için yeterli bir sistem olmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Yabancı Dil (İngilizce) dersini veren iki öğretim elemanı ve Türk Dili dersini veren iki öğretim elemanı bu derslerin teorik ders olmadığını, aksine beceri dersleri olduğunu, bu becerileri geliştirmek için uygulamalar yapılmasını gerektiğini fakat kendilerine sunulan teknolojilerin öğretim etkinliklerini yapmaları için yeterli olmadığını, öğrencilerle yüz yüze iletişim kuramadıkları için de iletişim kurmakta zorlandıklarını bildirmiştir. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi dersini veren iki öğretim elemanı da bu derste konu anlatımı dışında tarih bilincini yerleştirmeyi, tarih

sevgisini geliştirmeyi hedeflediklerini fakat bunun çevrimiçi teknolojilerle mümkün olmadığını vurgulamışlardır. Bu konuda ÖE2;

“...örneğin geçen haftaki dersimiz şiirdi. İnternette şiiri anlatmak ne kadar olabilir. Anlatılmaz değil ama biraz ruhsuz bir yapıya dönüyor. Bazen ders işlediğimiz ortam konuşma ya da kamerayla iletişime fırsat vermiyor onun için yazıyoruz. Bu şekilde şiir ne kadar anlatılabilir bilemiyorum. Anlatılır bilgi verilir ama uygulama noktasında sıkıntılı.”

Teknolojik altyapının yeterliği konusunda görüşleri sorulduğunda on öğretim elemanı üniversitenin İnternet altyapısının bağlantı için yeterli olduğunu, herhangi bir bağlantı kesintisi olmadan derslerini işlediklerini ifade etmişlerdir. İki öğretim elemanı da nadiren İnternet bağlantısında kesinti yaşandığını dile getirmiştir. Ayrıca dört öğretim elemanı öğrencilerin bilgisayar ve İnternet bağlantı erişimlerinin sınırlı olduğunu, az sayıda da olsa öğrencilerin bilgisayarlarının olmadığını vurgulamıştır. Bir öğretim elemanı da başta meslek yüksekokullarının olmak üzere bazı yerleşkelerde kablosuz İnternet bağlantısı eksikliğinden dolayı bazı öğrencilerin sanal sınıf oturumlarına katılımlarının zorlaştığını vurgulamıştır.

Öğretim Elemanlarının Destek Birimi ile İlgili Görüşleri

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının uzaktan eğitim merkezi tarafından sunulan destek hizmetlerine ilişkin görüşleri olumlu ve olumsuz olarak alt temalara ayrılabilir. Öğretim elemanlarının bu temadaki görüşme sorularına vermiş oldukları yanıtlar ve bu yanıtlara ait frekanslar Tablo 5’te sunulmaktadır.

Tablo 5

Öğretim elemanlarının sunulan destek hizmetlerine ilişkin görüşleri ve frekansları

Olumlu	Olumsuz
Destek hizmetlerinden memnuniyet (12)	Çevrimiçi teknolojilerin eğitimde kullanımı
Süreç başında verilen teknoloji kullanımı eğitimleri yeterliydi (12)	ile ilgili eğitim verilmedi (3)

Görüşme yapılan 12 öğretim elemanın tamamı, üniversitenin uzaktan eğitim merkezinin destek hizmetlerinden memnun olduklarını, herhangi bir teknik desteğe ihtiyaç duyduklarında

uzaktan eğitim merkezinde ki görevlilerle hızlı bir şekilde iletişime geçebildiklerini ve yaşadıkları sorunlara hızlı bir şekilde çözüm bulunduğunu söylemişlerdir. Öğretim elemanları, öğretim yılı başında verilen ÖYS ve web konferans yazılımı kullanımı eğitimlerinin etkili ve verimli olduğunu belirtmişlerdir. Fakat üç öğretim elemanı teknoloji kullanımı eğitiminin yanı sıra çevrimiçi teknolojilerin entegre edildiği öğrenme ortamlarında öğretimin nasıl yapılacağı ile ilgili bir eğitim düzenlenmesi gerektiğini, böyle bir eğitimin verilmemesinden dolayı çevrimiçi öğretim konusunda bazen zorluk yaşadıklarını ifade etmiştir. Bu konuda ÖE7 şunları söylemiştir:

“Uzaktan eğitim sistemi üzerinde yapılan derslerde kullanılacak teknik ve yöntemler konusunda uygulamalı bir hizmet içi eğitime acilen ihtiyacımız olduğunu düşünüyorum. Bu eğitim İngilizce, Türk Dili ve İnkılap Tarihi dersleri için ayrı ayrı verilmesi gerekir. Bu sayede bu sistemi daha verimli bir şekilde kullanabiliriz.”

Öğretim Elemanlarının Uzaktan Eğitimin Yönetimi ile İlgili Görüşleri

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının uzaktan eğitimin yönetimi hakkındaki görüşleri olumlu ve olumsuz görüşler olarak alt temalara ayrılabilir. Öğretim elemanlarının bu temadaki görüşme sorularına vermiş oldukları yanıtlar ve bu yanıtlara ait frekanslar Tablo 6’te sunulmaktadır.

Tablo 7

Öğretim elemanlarının uzaktan eğitimin yönetimine ilişkin görüşleri ve frekansları

Olumlu	Olumsuz
Uzaktan eğitime geçiş olumlu (7)	Hızlı geçiş uygun değil (12) Gerekli hazırlıklar ve ön çalışmalar yapılmadı (12) Pilot uygulama yapılmadı (12) Dönem içinde yapılan karar değişiklikleri süreci olumsuz etkiliyor (3) Bölümlerin haftalık ders programlarında uygun yerlerde değil (9)

Üniversitede ortak zorunlu derslerin uzaktan eğitim yolu ile sunulmaya başlanması ile ilgili öğretim elemanlarının görüşleri sorulduğunda yedi öğretim elemanı bilgi toplumunun ve teknolojik gelişmelerin gereklilikleri ile birlikte İnternet tabanlı uzaktan eğitime geçişin isabetli bir karar olduğunu ve bu kararı desteklediğini ifade etmiştir. Fakat görüşme yapılan bütün öğretim elemanlarının uzaktan eğitime geçişin çok kısa süre içinde gerçekleşmesi konusunda olumsuz düşünceleri ve endişeleri bulunmaktadır. Öğretim elemanları uzaktan eğitime hızlı geçişin hatalı bir karar olduğunu, gerekli ön çalışmaların ve hazırlıkların yapılmadığını belirtmişlerdir. Ayrıca öğretim elemanları bir pilot çalışma yapılması gerektiğini, öğretim elemanlarının bu sürece hazırlanması gerektiğini ve gerekli hizmet içi eğitimlerin yapıldıktan sonra uzaktan eğitimle derslerin sunulmasının daha yararlı olacağını vurgulamışlardır. Bu konuda ÖE1 şunları ifade etmiştir:

“... uzaktan eğitime geçiş çok hızlı oldu. Ağustos ayında uzaktan eğitim kurulmuş, Eylül ayında bize dersleri uzaktan eğitimle vereceksiniz dediler. Hiçbir hazırlığımız yok, uzaktan eğitimle nasıl ders verilir bilmiyoruz. Biz bütün hazırlıklarımızı yüz yüze eğitim için yaptık. Uzaktan eğitim gelince biz de ne yapacağımızı şaşırdık. Daha önceden bize söylenseydi, bir yıl önce pilot olarak bazı bölümlerde uygulansaydı veya meslek yüksekokullarında daha iyi olurdu. Aksaklıkları, problemleri görürdük. Biz de uzaktan eğitime hazırlanırdık. Bence bizim de görüşümüz alınsaydı iyi olurdu.”

Öğretim elemanları uzaktan eğitim uygulamalarındaki ve yönergelerinde yapılan değişikliklerin de olumsuz bir ortam oluşturduğu görüşündedirler. Üç öğretim elemanı senkron olarak yürütülen derslere devam konusunda yapılan karar değişikliğinin olumsuz bir imaj oluşturduğuna ve ciddiyetin kaybolmasına neden olduğuna dikkat çekmiştir.

Görüşme yapılan ortak zorunlu derslerin dokuz öğretim elemanı ders programlarında çevrimiçi olarak yürütülen derslerin uygun ders saatlerine yerleştirilmemesinden yakınmıştır. Öğretim elemanları çevrimiçi olarak yürütülen derslerin öncesinde ve sonrasında yeterli miktarda boş süre olmadığı için öğrencilerin İnternete erişecekleri yerlere ulaşmak için zaman kayb ettiklerini ve dolayısıyla derslere geç katıldıklarını ifade etmişlerdir. Öğretim elemanları, öğrencilerin derslere zamanında katılabilmeleri için ders programları düzenlenirken çevrimiçi olarak yürütülen derslerin bir gün içinde verilmesini veya dersten

önce ve sonra en az iki saatlik boşluk olmasını önermişlerdir. Bu konuda ÖE4 düşüncelerini şu şekilde ifade etmiştir:

“... ders programları düzenlenirken uzaktan eğitimle verilen derslerin günlerine ve saatlerine daha çok özen gösterilmeli. Yüz yüze yapılan dersle uzaktan eğitimle yapılan ders arka arkaya. Biri bitiyor hemen sonra diğeri. Böyle olunca öğrenci yetişemiyor. Sınıftaki dersten çıkıp İnterneti olan bir yere veya evine gidinceye kadar çok zaman kaybı oluyor. Nerede kaldın dediğimde de ders programını bahane ediyor, ondan şikayet ediyor. Ders programında uzaktan eğitimle verilen dersler arka arkaya yerleştirilirse öğrenci de rahat eder, derse katılım da daha fazla olur.”

Öğretim Elemanlarının Çevrimiçi Olarak Yapılan Öğrenme ve Öğretim ile İlgili Görüşleri

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının çevrimiçi öğrenme ve öğretme süreçleri ile ilgili görüşleri olumlu ve olumsuz görüşler olarak alt temalara ayrılabilir. Öğretim elemanlarının bu temadaki görüşme sorularına vermiş oldukları yanıtlar ve bu yanıtlara ait frekanslar Tablo 7’de sunulmaktadır.

Tablo 7

Öğretim elemanlarının çevrimiçi öğrenme-öğretme sürecine ilişkin görüşleri ve frekansları

Olumlu	Olumsuz
Öğrencilerin mekandan bağımsız olarak derslere erişimi (10)	Ortak zorunlu derslere düşük katılım (9)
Zamandan bağımsız öğrenme (10)	Öğrencilerinin çevrimiçi öğrenme için hazırbulunmuşluk düzeyinin düşük olması (5)
Bireysel öğrenme (10)	Yüz yüze iletişimin eksikliği (9)
Eğitimde Teknoloji Kullanımı derslerine yüksek katılım (3)	Öğrenciyi derse katmak için daha çok çaba gerek (7)

Öğretim elemanlarına çevrimiçi olarak ders vermenin öğrenme ve öğretme sürecini nasıl etkilediği ile ilgili görüşleri sorulduğunda öğretim elemanları olumlu ve olumsuz birçok etkisinden bahsetmişlerdir. Görüşme yapılan on öğretim elemanına göre öğrenciler sanal sınıf derslerine evlerinden, yurtlarından hatta merkez yerleşke içindeki birçok noktadan erişim sağlayabilmektedirler. Öğrenciler zamandan bağımsız olarak sanal sınıf ders kayıtlarına

istedikleri zaman ulaşabilmektedirler ve bunları tekrar tekrar izleyebilmektedirler. Bu durum öğrencilere kendi bireysel ihtiyaçları ve öğrenme hızları doğrultusunda öğrenme imkanı sağlamaktadır. Ayrıca, öğretim elemanlarının öğrencilerinden aldıkları geri bildirimlere göre sınavlara hazırlanmak için öğrenciler sanal sınıf ders kayıtlarından tekrar tekrar izleyerek faydalanmışlardır. Eğitimde Teknoloji Kullanımı dersini sunan öğretim elemanları öğrencilerin derse katılımlarının, motivasyonlarının ve ilgilerinin beklentilerinden yüksek olduğunu ve bu durumdan memnun olduklarını belirtmişlerdir.

“... derslerim de yaklaşık 60 kişi kayıtlı ve her derste yaklaşık 40 kişi geliyor. Bunların 20si dönüşümlü olarak düşünürsek genelde katılım çok iyi ama bu birazda şeyden kaynaklanıyor. Ben orada sadece sunumları anlatsaydım ya da bir metin okusaydım öğrenci oraya gelmezdi. İlk haftalarda biraz da gelmişlerdi ama verdiğim ödevleri yapamıyorlardı. O yüzden gelmek zorunda hissettiler. Mesela önümüzdeki hafta web sitesi yapmaya anlatacağım, o yüzden kesin gelmeniz gerekiyor, kendi çözemezsiniz dedim. Çünkü tarih bölümünün dersine giriyorum, kullandığım site de İngilizce. Oradaki terimleri İngilizce olan terimler anlatmazsam çözülmesi çok zor oluyor. Belki tek başına çok uzun süre uğraşılıyor ama orda benim anlattığım bir şey sayesinde öğrenci kendini derse gelmek zorunda hissediyor. Yoksa sadece oradaki slaytı anlatsam ben öğrenci olsam ben de gitmem açıkçası. Öğrenci derse geldiğinde öğretmen bana bir faydası katkısı olması gerekir. Ben onu sağladım diye düşünüyorum. Dersimde öğrencilerin katılımının iyi olduğunu düşünüyorum.”

Eğitimde Teknoloji Kullanımı dersini veren öğretim elemanlarının aksine ortak zorunlu dersleri veren bütün öğretim elemanları öğrencilerin derse katılımlarının, ilgilerinin ve motivasyonlarının düşük olduğunu vurgulamışlardır. Öğretim elemanlarına göre bu durumun sebebi bazı öğrencilerin bilgisayara ve İnternet bağlantısına sahip olamamaları, öğrencinin uzaktan eğitime hazırbulunuşluk düzeyinin düşük olması ve yüz yüze iletişim yöntemlerinin eksikliğidir. Öğretim elemanları yüz yüze yapılan eğitimle çevrimiçi olarak yapılan eğitimi karşılaştırdıklarında, uzaktan eğitimle yapılan derslerde ki en büyük eksikliğin yüz yüze iletişim olduğunu vurgulamışlardır. Yüz yüze yapılan derslerde sınıf içinde öğrenciyle göz teması kurduklarını ve beden dilini kullandıklarını, dolayısıyla da öğrenciyle daha iyi iletişim ve etkileşim kurabildiklerini, öğrenciyi takip edebildiklerini, öğrencinin konuyu anlayıp

anlamadığını daha iyi fark edebildiklerini, öğrencilerin motivasyonları düştüğünde onları aktif hale getirebilmek için farklı etkinlikler yaptıklarını belirtmişlerdir. Çevrimiçi öğrenme ortamlarında öğrenciyle göz teması kurmak, onları anlık izleyebilmek mümkün olmadığı için öğrencinin aktif katılımını sağlamak da zorlaşmaktadır. Ayrıca beş öğretim elemanı öğrencilerin uzaktan eğitim için hazır olmadıklarını, kendi kendine öğrenme becerilerine sahip olmadıklarını düşünmektedir. Bu konuda ÖE3'ün görüşleri şu şekildedir:

“... bizde uzaktan eğitimle verilen dersler genelde birinci sınıfta veriliyor. Öğrenciler liseden çıkmışlar üniversiteye gelmişler, henüz akademik olarak başkalarının desteğine çok ihtiyaç duymaktalar. Ama biz onları liseden sonra hemen uzaktan eğitime sokuyoruz, öğrenci de sudan çıkmış balık gibi ne yapacağını bilmiyor. Önce bir kampüs havasını soluması gerekir. Mesela bu dersler daha sonraki yıllarda verilse daha iyi olur, mesela üçüncü veya dördüncü sınıfta. Öğrenci akademik olarak kendi kendine öğrenme becerisini biraz geliştirmiş olur. Mesela benim bir dersim İngilizce öğretmenliği bölümüne. Onlarda bu ders dördüncü sınıfta. Onlar olayın farkında, derse daha çok katılıyor, derste daha çok etkinlik yapabiliyorum, ama diğer sınıflarımda derse ilgi, katılım bunlar kadar değil.”

Çevrimiçi ortamlarda ders vermenin daha önce uyguladıkları öğretim yöntem ve tekniklerini nasıl etkilediği sorulduğunda yedi öğretim elemanı yüz yüze yapılan derslerde uyguladıkları yöntemleri genel olarak çevrimiçi derslere uygulamaya çalıştıklarını, genel olarak doğrudan anlatım yaptıklarını, bazen video ve beyaz tahta paylaşımları yaptıklarını söylemiştir. Diğer beş öğretim elemanı da yüz yüze yapılan öğretimle çevrimiçi yapılan öğretimin farklı olduğunu, çevrimiçi yapılan derslerde öğrenciyle yüz yüze iletişim olmadığından öğrencinin motivasyonun arttırmak için daha çok çaba harcadığını, web konferans yazılımı ile anlık anket uyguladığını, anlık ekran paylaşımları yaptığını ve dijital materyallerden daha çok yararlandığını ifade etmiştir. Bu konuda ÖE12 şunları ifade etmiştir:

“... uzaktan eğitimde ders anlatmak bana daha kolay geliyor. Şu anda aklıma gelen bir materyali şu anda hemen paylaşabiliyorum. Tartışmalar yazılı olduğu için daha kalıcı oluyor. Oradan anketle hemen bir soru soruyorum. Öğrenciye ismiyle hitap ederek soru soruyorum. Öğrenci orada mı değil mi hemen belli

oluyor. Öğrenmeler daha kalıcı oluyor böylece. Bazen sözlü ve hatta bunları yazılı olarak orada yazdım. Burada kayıt ol giriş butonu var, buradan giriş yaptık. Ben bunları yazılı olarak ilettiğim için öğrenci geride kaldığı zaman geriye dönüp bunları takip edebiliyor. O anlamda güzel, online eğitime katkısı var.”

Öğretim Elemanlarının Çevrimiçi Derslerin İçerikleri ile İlgili Görüşleri

Görüşme yapılan öğretim elemanlarının derslerin içerikleri ile ilgili görüşleri olumlu ve olumsuz görüşler olarak alt temalara ayrılabilir. Öğretim elemanlarının bu temadaki görüşme sorularına vermiş oldukları yanıtlar ve bu yanıtlara ait frekanslar Tablo 8’de sunulmaktadır.

Tablo 8

Öğretim elemanlarının derslerin içeriklerine yönelik görüşleri ve frekansları

Olumlu	Olumsuz
Eğitimde Teknoloji Kullanımı derslerinin içeriklerinden memnuniyet (3)	Ortak zorunlu derslerin içerikleri yeterli değil (9) Hatalı içerikler var (6)

Eğitimde Teknoloji Kullanımı dersinin içerikleri dersi veren öğretim elemanları tarafından bir toplantı düzenlenerek belirlenmiş ve hazırlanmıştır. Bu dersi veren üç öğretim elemanı dersin içeriğinden ve esnek yapısından memnundur. Bu konuda ÖE10 şunları ifade etmiştir:

“... içerikleri belirlerken önce konu alanlarını belirledik. Bunları belirlerken ve içerikleri paylaşırken A öğretmeni bunu yapmış B öğretmeni bunu paylaşmış, paylaşım da iyi oldu. Gruplara göre esnek yapısı da iyi oldu. Ben kendi grubumda genel konuların dışında o branşla ilgili olan konulara da yer verdim. Bir dönem sonra yeniden üzerinde düşünülebilir. Birkaç dönem sonra derse durumu uygun daha iyi daha güzel içerikler ortaya çıkarılabilir.”

Bir vakıf üniversitesinde ki öğretim elemanları ve özel bir firmanın işbirliği ile üretilen ortak zorunlu derslerin içerikleri ÖYS üzerinden öğrencilere sunulmuştur. Öğretim elemanlarına bu ders içerikleri ile ilgili düşünceleri sorulduğunda, ortak zorunlu derslerin bütün öğretim elemanları ders içeriklerinden memnun olmadıklarını ifade etmişlerdir. Ders içeriklerinin

eksik ve yetersiz olduğu, hatta bazen yanlış bilgilerin sunulduğu vurgulanmıştır. Öğretim elemanlarına göre ders içeriklerinin üniversite bünyesinde oluşturulacak bir komisyon tarafından farklı birimlerin işbirliği ile yeniden tasarlanması ve geliştirilmesi gerekmektedir. Bu konuyla ilgili olarak ÖE8'in görüşleri şu şekildedir:

“Ders içerikleri üniversitemiz bünyesinde oluşturulacak bir komisyon tarafından oluşturulmalıdır. Bu komisyonda alan uzmanlarının yanında mutlaka program uzmanlarının da bulunması gerekir. Dolayısıyla içeriklere yerinde ve zamanında müdahale etme ve sürekli geliştirme imkanı olacaktır.”

Sonuçlar, Tartışma ve Öneriler

Bu araştırma ile tamamen çevrimiçi ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitim sistemine yönelik görüşlerini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Çevrimiçi ders veren öğretim elemanlarıyla bire bir ve yüz yüze yapılan görüşmeler sonucunda öğretim elemanları uzaktan eğitimle ilgili hem pozitif hem de negatif görüşlere sahiptirler.

Görüşme yapılan öğretim elemanlarına göre ilçelerdeki yerleşkelerde İnternet erişim sorunu olmasına rağmen teknik altyapıda herhangi bir sorun görülmemektedir ve çevrimiçi öğrenmeyi düzenlemek için yeterlidir. Kullanılan ÖYS ve Web konferans yazılımı genel olarak birçok etkinliğin düzenlenmesine izin verse de ÖYS'nin kullanılabilirlik boyutunda düzeltilmesi gereken noktaları bulunmaktadır.

Çevrimiçi öğretmenlerin çevrimiçi öğrenmeden aldıkları doyumunu etkileyen faktörlerden biri onlara sağlanan teknik ve öğretimsel destektir. Sadece teknik destek değil aynı zamanda pedagojik ve materyal desteğinin de verilmesi öğretim elemanlarının çevrimiçi derslere adaptasyonlarını kolaylaştırmada ve performanslarını arttırmada katkı sağlayacaktır (Lloyd, Byrne, ve McCoy, 2012). Öğretim elemanlarına göre üniversite bünyesinde faaliyet gösteren uzaktan eğitim merkezi teknik anlamda gerekli olan desteği vermektedir. Herhangi bir problem yaşandığında merkez çalışanları problemlerin çözümü konusunda öğretim elemanlarına en kısa süre içinde destekte bulunmaktadırlar. Öğretim yılı başında ÖYS'nin ve Web konferans yazılımının kullanımı ile ilgili verilen eğitim de öğretim elemanları tarafından olumlu karşılanmıştır. Fakat öğretim elemanları teknik eğitimin yanında çevrimiçi ortamlarda

öğretimin nasıl yapılacağı ile ilgili eğitime ve desteğe ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Bu bağlamda çevrimiçi ortamlarda uygulanabilecek öğretim yöntem, teknik ve süreçleri ile ilgili bir eğitim sunulmaması öğretim elemanlarının çevrimiçi eğitim hakkında olumsuz görüşlerinin oluşmasına neden olmuş olabilir (Bolliger ve Wasilik, 2009).

Görüşme yapılan birçok öğretim elemanına göre teknolojik gelişmelerle birlikte günümüzde uzaktan eğitim etkinliklerinin görev yaptıkları üniversitede de uygulanmaya başlanması gerekliydi. Fakat çevrimiçi dersler uygulanmaya başlanmadan önce dersleri verecek öğretim elemanları ile görüşmeler yapılması, öğretim elemanlarının dersleri tamamen çevrimiçi vermeleri için hazırlanmaları ve ders içeriklerinin ve etkinliklerinin hazırlanması gerekirdi. Bu planlamalar ve toplantılar gerçekleştirilmediği için öğretim elemanları yüz yüze verdikleri derslerdeki etkinlikleri çevrimiçi ortamlarda uygulama yoluna gittikleri, bunun da öğrencilerin ve öğretmenlerin performanslarını, motivasyonlarını, derse karşı ilgilerini ve katılımlarını etkilediği söylenebilir.

Çevrimiçi eğitimin kalitesini etkileyen faktörlerden birisi öğrenme-öğretme kaynaklarının ve materyallerinin zenginliği ve kalitesidir (Chao, Saj ve Tessier, 2006). On öğretim üyesinin verdiği ETK dersinin içerikleri ve ders materyalleri dersin öğretim üyeleri tarafından geliştirildiği için bu dersin öğretim üyeleri, ders içeriği ve öğretim materyallerini kullanmaktan memnundurlar. Fakat ortak zorunlu dersler için özel bir firma ve vakıf üniversitesi işbirliği ile hazırlanan eğitim içerikleri bu dersleri sunan öğretim elemanları tarafından yetersiz ve eksik görülmektedir. Hatta öğretim elemanları yanlış bilgilere rastladıklarını ifade etmektedirler. Bu derslerin içeriklerinin ve materyallerinin konu alanı uzmanları, öğretim tasarımcıları ve medya uzmanlarından oluşan bir ekip tarafından oluşturulmasını önermektedirler ve bu şekilde daha etkili ve verimli içerikler ve materyaller geliştirilebileceğini savunmaktadırlar. Dolayısıyla öğretim elemanlarının çevrimiçi eğitime yönelik olumsuz düşüncelerinin oluşmasına neden olan faktörlerden birinin ders materyallerinin kalitesinin düşük olması gösterilebilir (Seaman, 2009).

Ortak zorunlu dersleri çevrimiçi olarak sunan öğretim elemanları çevrimiçi derslerde öğrencilerin derse katılımlarının, ilgilerinin ve performanslarının düşük seviyede kaldığını ifade etmektedirler. Bu durumun en önemli sebepleri bu derslerin ağırlıklı olarak üniversitenin ilk yılında verilmesinden dolayı öğrencilerin uzaktan eğitim için gerekli olan

özelliklere sahip olmamaları, öğrencilerin ve öğretmenlerin yüz yüze eğitime alışık olmaları ve yüz yüze iletişimin eksikliği olarak görülmektedir (Golladay, Prybutok ve Huff, 2000). Başarılı uzaktan eğitim öğrencileri için beş temel özellik yüksek motivasyon, olumlu tutum, başarılı olacağına dair yüksek inanış, öğrenme hedeflerindeki açıklık, iç kontrol odağı ve yüksek başarı beklentisidir (Hong ve Jung, 2011). Öğretim elemanları da üniversitede ilk yıllarını yaşayan öğrencilerin bu özelliklere henüz tam olarak sahip olmadıklarını düşünmektedirler. Öğrencilerin yeni öğrenme sürecine alışık olmamaları ve e-öğrenme için gerekli yeterliklere sahip olmamaları öğrencilerin derslerdeki katılımlarının ve performanslarının düşük olmasının sebeplerinden biri olabilir (Johnson, 2008).

Yüz yüze yapılan öğrenme-öğretim ortamlarında öğrencilerle bire bir iletişim kurulabilmektedir, öğrencilerle göz teması vardır ve öğrencilerin sınıf içindeki bireysel durumları rahatça gözlemlenebilmektedir. Öğretim elemanı öğrencilerin motivasyonlarını arttırmak için değişik etkinlikler düzenleyebilmektedir veya öğrencileri ile bireysel olarak ilgilenmektedir. Fakat çevrimiçi olarak yapılan eğitimlerde öğrenci ile göz teması kurulamadığı için, öğrenci kamerasını ve mikrofonunu açarak derse katılmaktan çekindiği için öğrenci pasif kalmaktadır. Bower (2001), Schifter (2002) ve McLean (2006)'ın da belirttiği gibi çevrimiçi öğrenme ortamlarında doğrudan geri bildirim ve kişisel yüz yüze iletişimin eksikliği birçok öğretmeni etkilemektedir ve öğrencilerle olan bu düşük etkileşim düzeyi akademisyenlerin uzaktan eğitim yolu ile ders vermeye dirençlerinin oluşmasına ve ilgilerinin azalmasına neden olmaktadır. Buna ek olarak sosyal etkinliklerin eksikliği uzaktan eğitim sürecini engelleyen etkenlerden birisidir. Ayrıca derslere devam zorunluluğu da olmadığı için öğrenciler canlı sanal sınıf oturumlarına katılmayarak kaydedilen arşivleri daha sonra izlemektedirler. Öğrencilerin derse katılımlarının, motivasyonlarının ve performanslarının düşük olması nedeniyle öğretim elemanlarının memnun olmadıkları söylenebilir. Öğrencilerin performansları ve derse ilgileri arttırılabilirse öğretim elemanlarının doyum düzeyleri de daha yüksek olacaktır (Bolliger ve Wasilik, 2009).

Elde edilen bulgulara göre öğretim elemanlarının derslerini tamamen çevrimiçi olarak sunmaya yönelik dirençlerinin olduğu söylenebilir. Bu direncin sebebi öğretim elemanlarının daha önce çevrimiçi olarak ders verme tecrübelerinin olmaması olabilir. Yapılan çalışmalarda çevrimiçi olarak ders verme deneyimi ile çevrimiçi öğretime yönelik direnç arasında negatif bir ilişkinin olduğu sonucuna varılmıştır (Alshangeeti, Alsaghier ve Nguyen, 2012; Lloyd,

Byrne ve McCoy, 2012; Manderbach ve arkadaşları 2012). Çevrimiçi eğitim konusunda daha az deneyimi olan öğretim elemanlarının algıladıkları direnç çevrimiçi öğretim deneyimi daha fazla olan öğretim elemanlarının algıladıkları dirence göre daha yüksektir. Uzaktan eğitimle ilgili her türlü deneyim algılanan engelin daha da azalmasına neden olmaktadır.

Araştırma sonuçları doğrultusunda uzaktan eğitim sistemini iyileştirmek ve gelecekte uzaktan eğitim sistemini çalıştığı kuruma kazandıracak uygulamacılar için aşağıdaki öneriler yapılabilir:

- Uzaktan eğitim uygulamalarını üniversite genelinde uygulamaya başlamadan önce kurum içinde ki bir veya birkaç fakülte veya yüksekokulda pilot uygulama yapılmalı ve pilot çalışma sonunda uygulamada karşılaşılabilecek problemler ve olumlu yönler araştırılmalıdır.
- Uzaktan öğrenme-öğretme uygulamaları sürecinde yasal olarak herhangi bir açıklık bırakmayacak şekilde uzaktan eğitim uygulamaları ile ilgili yönetmelikler uygulama öncesinde hazırlanmalıdır.
- Öğrencilerin hem yüz yüze hem de çevrimiçi derslerinin olduğu düşünülerek ders programlarında öğrencilerin çevrimiçi derslere rahat bir biçimde ve geç kalmadan katılabilmeleri için haftalık ders programlarında düzenlemeler yapılmalı.
- Çevrimiçi eğitimlerden her öğrencinin faydalanabilmesi için yerleşke içinde bütün öğrencilerin yararlanabileceği bilgisayar laboratuvarı kurulmalı ve bütün yerleşkelerde kablosuz ağ erişimi sağlanmalıdır.
- Uzaktan eğitim sistemi öğretim elemanları için yeni ve farklı bir sistemdir. Öğretim elemanlarının tamamen çevrimiçi teknolojilerin kullanıldığı uzaktan eğitim sisteminde etkili ve verimli bir şekilde öğretim gerçekleştirebilmeleri için öğretim elemanlarına eğitim verilmelidir.
- Öğrencilerin derslere aktif katılımını sağlamaları için öğretim elemanlarına öğretimsel destek sağlayacak eğitimler düzenlenmelidir.
- Ders içeriklerinin detaylı bir şekilde gözden geçirilmesi için ders öğretim elemanlarından ve eğitim programlarında görevli öğretim üyelerinden oluşan bir çalışma ekibi kurulmalıdır. Çalışma ekibinin incelemelerinden sonra hatalı ve yetersiz içerikler belirlenerek bu içerikler üzerinde düzenlemeler yapılmalıdır.

- Çevrimiçi ortamlarda derslere katılabilmeleri için dizüstü bilgisayar veya tablet bilgisayar gibi teknolojik ürünlere sahip olmayan öğrencilere maddi destekte bulunulmalı ya da cihaz sağlanmalıdır.

Araştırmanın sınırlılıklarından yola çıkarak gelecek araştırmalar için aşağıdaki önerilerde bulunulabilir:

- Çalışmanın temaları olan teknoloji, destek hizmetleri, yönetim, öğrenme ve öğretim ve ders içeriği boyutlarında çevrimiçi öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşleri ile ilgili genellemeler yapabilmek için çeşitli anketler ve ölçekler ile nicel veriler toplanarak araştırmalar yapılabilir.
- Araştırmanın amaçları içerisinde olmadığından ÖYS'nin kullanılabilirliği ile ilgili bir çalışma yürütülmemiştir. Gelecek çalışmalar öğretmenlerin ve öğrencilerin görüşlerine başvurarak ÖYS'nin kullanılabilirlik düzeyini belirleyebilir.
- Çevrimiçi öğretimi uygulayacak olan öğretim elemanlarının çevrimiçi öğretime hazırbulunuşluk düzeyleri araştırılabilir.
- Çevrimiçi öğrencilerin düzenlenen öğretim faaliyetleri ile ilgili görüşleri incelenebilir.
- Farklı üniversitelerde çevrimiçi ders veren öğretim elemanları ile görüşerek çevrimiçi öğretim uygulamalarındaki iyi örnekler ve sorunlar üzerine karşılaştırmalı ve geniş katılımcılı araştırmalar yapılabilir.

Kaynakça

- Aktay, Y. (2002). Eğitimde küresel imkânlar-küreselleşen dünyada eğitimde fırsat eşitliği ve özgürleşim fırsatları üzerine. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(1), 7-22.
- Alshangeeti, A., Alsaghier, H. ve Nguyen, A. (2009). Faculty perceptions of attributes affecting diffusion of online learning in Saudi Arabia: A qualitative study. In F. Salajan (Ed.), *Proceedings of the Fourth International Conference on e-Learning* (pp. 10-24). Reading, UK: Academic Conferences.
- Bilgiç, H.G., Doğan, D. ve Seferoğlu, S.S. (2011). Türkiye’de yükseköğretimde çevrimiçi öğretimin durumu: ihtiyaçlar, sorunlar ve çözüm önerileri. *Yükseköğretim Dergisi*, 1(2), 80-87.
- Bogdan, R. ve Biklen, S. K. (1992). *Qualitative research for education* (2nd ed.). Needham Heights, MA: Allyn and Bacon.
- Bolliger, D. ve Wasilik, O. (2009). Factors influencing faculty satisfaction with online teaching and learning in higher education. *Distance Education*, 30(1), 103-116.
- Bower, B. (2001). Distance education: Facing the faculty challenge. *Online Journal of Distance Learning Administration*. 4(2).
<http://www.westga.edu/~distance/ojdla/summer42/bower42.html> adresinden alınmıştır.
- Chao, T, Saj, T. ve Tessier, F. (2006). Establishing a quality review for online courses. *Educause Quarterly*, 3, 32-39. <https://net.educause.edu/ir/library/pdf/EQM0635.pdf> adresinden alınmıştır.
- Dooley, K. E. ve Murphrey, T. P. (2000). How the perspectives of administrators, faculty, and support units impact the rate of distance education adoption. *Online Journal of Distance Learning Administration*, 3(4).
- Gannon-Cook, R. ve Ley, K. (2004). What’s driving faculty participation in distance education? *27th Annual Meeting of the Association for Educational Communications and Technology*, Chicago, IL.
- Golladay, R., Prybutok, V. ve Huff, R. (2000). Critical success factors for the online learner. *Journal of Computer Information Systems*, 40(4), 69-71.
- Gök, B. (2011). Uzaktan eğitimde görev alan öğretim elemanlarının uzaktan eğitim algısı. *Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Bilişim Enstitüsü*.

- Green, T., Alejandro, J. ve Brown, A. (2009). The retention of experienced faculty in online distance education programs: understanding factors that impact their involvement. *The International Review Of Research In Open And Distributed Learning*, 10(3).
<http://www.irrodl.org/index.php/irrodl/article/view/683/1279> adresinden alınmıştır
- Haber, J. ve Mills, M. (2008). Perceptions of barriers concerning effective online teaching and policies: Florida community college faculty. *Community College Journal of Research and Practice*, 32(4-6), 266-283. doi:10.1080/10668920701884505
- Harris, D. A. ve Krousgrill, C. (2008). Distance education: New technologies and new directions. *Proceedings of the IEEE*, 96(6), 917-930. doi: 10.1109/JPROC.2008.921612.
- Hiltz, S. R., Kim, E. ve Shea, P. (2006). Faculty motivators and demotivators for teaching online: Results of focus group interviews at one university. *Proceedings of the 40th Annual Hawaii International Conference on System Sciences*.
- Hong, S. ve Jung, I. (2011). The distance learner competencies: a three-phased empirical approach. *Educational Technology Research and Development*, 59(1), 21-42.
- Horzum, M. B. (2003). Sakarya Üniversitesi eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının internet destekli eğitime yönelik düşünceleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (6), 246-262.
- İnan, C. (2013). Dicle Üniversitesi öğretim üyelerinin uzaktan eğitim konusundaki görüşlerinin değerlendirilmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, (4).
- Johnson, A. E. (2008). A nursing faculty's transition to teaching online. *Nursing Education Perspectives*, 29(1), 17-22.
- Kaymakcan, R., Meydan, H., Telli, A. ve Cevherli, K. (2015). İlahiyat lisans tamamlama programının (İLİTAM) verimliliği üzerine olgusal bir araştırma. *Hitit Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, (26), 43-62.
- Lloyd, S. A., Byrne, M. M. ve McCoy, T. S. (2012). Faculty-perceived barriers of online education. *Journal of Online Learning and Teaching*, 8(1).
- Mandernach, B. J., Mason, T., Forrest, K. D. ve Hackathorn, J. (2012). Faculty views on the appropriateness of teaching undergraduate psychology courses online. *Teaching of Psychology*, 39(3), 203-208. doi:10.1177/0098628312450437
- McLean, J. (2006). Forgotten faculty: stress and job satisfaction among distance educators. *Online Journal of Distance Learning Administration*, IX(II).

- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research: A guide to design and implementation*. Jossey-Bass: Wiley.
- Moore, M. G. ve Kearsley, G. (2012). *Distance education: A systems view of online learning* (3. Baskı). Belmont, CA: Wadsworth Cengage Learning.
- Moore, G. ve Anderson, W. (Eds) (2003). *Handbook of distance education*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Otter, R., Seipel, S., Graeff, T., Alexander, B., Boraiko, C., Gray, J., Petersen, K. ve Sadler, K. (2013). Comparing student and faculty perceptions of online and traditional courses. *The Internet and Higher Education*, 19, 27-35.
- Schifter, C. (2002). Perception differences about participating in distance education. *Online Journal of Distance Learning Administration* .
<http://www.westga.edu/~distance/ojdla/spring51/schifter51.html> adresinden alınmıştır.
- Schnitzer, M. ve Crosby, L. (2003). Recruitment and development of online adjunct instructors. *The Online Journal of Distance Learning Administration*.
http://www.westga.edu/~distance/ojdla/summer62/crosby_schnitzer62.html adresinden alınmıştır.
- Seaman, J. (2009). *Online learning as a strategic asset. Volume II: The paradox of faculty voices: Views and experiences with online learning*. Washington, DC: Association of Public and Land-grant Universities and Babson Survey Research Group.
<http://hilo.hawaii.edu/uhh/teaching/documents/OnlineLearning-StrategicAsset-Vol2.pdf> adresinden alınmıştır.
- Sloan Consortium (2005). *The Sloan Consortium quality framework and the five pillars*.
<http://onlinelearningconsortium.org> adresinden alınmıştır.
- Simonson, M., Smaldino, S. E., Albright, M. ve Zvacek, S. (2012). *Teaching and learning at a distance: Foundations of distance education*. Boston: Pearson Education, Inc.
- Tanyıldızı, M. ve Semerci, Ç. (2005). Çevrim içi eğitim uygulamalarına ilişkin öğretim elemanı ve öğrenci görüşlerinin belirlenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3(2), 197-216.
- Taylor, J. C. (2001). Fifth generation distance education. *e-Journal of Instructional Science and Technology (e-JIST)*, 4(1), 1-14.

- Tezer, M. ve Bicen, H. (2008). Üniversite öğretim elemanlarının e-öğretim sistemlerine yönelik hazır bulunuşluğu. *International Educational Technology Conference* (s. 728-733). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Toker-Gökçe, A. (2008). Küreselleşme sürecinde uzaktan eğitim. *D.Ü. Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11, 1-12
- Tuncer, M. ve Tanaş, R. (2011). Akademisyenlerin uzaktan eğitim programlarına yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi (Fırat ve Tunceli Üniversiteleri örneği). *İlköğretim Online*, 10(2), 776-784. <http://ilkogretim-online.org.tr> adresinden alındı
- Ulmer, L. W., Watson, L. W. ve Derby, D. (2007). Perceptions of higher education faculty members on the value of distance education. *Quarterly Review of Distance Education*, 8, 59-70.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2004). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yükseköğretim Kurulu (2015). *Yükseköğretim bilgi sistemi*. <https://istatistik.yok.gov.tr> adresinden alınmıştır.

Extended Abstract

Introduction

Distance education applications are becoming popular in Turkey, as in most part of the world. Distance education is defined as “institution-based, formal education where the learning group is separated, and where interactive telecommunications systems are used to connect learners, resources, and instructors” by Simonson, Smaldino, Albright and Zvacek, (2012, p.32) and distance education system has subsystems such as technology, instruction, learning, administration and course design. Distance education at Abant İzzet Baysal University, started in fall semester of 2014-2015 academic year for common compulsory courses at undergraduate level. It is the first time the instructors started to give lectures using the Web based distance education technologies. As distance education is a new approach for the related university and instructors, it is possible that instructors may face some problems in the distance education system. Thus, it is essential to determine opinions of instructors in distance education about the new system in order to improve and enhance the quality of the system. The aim of this study is to deeply investigate opinions of faculty members who give lectures online about distance education system and make suggestions to improve the distance education system.

There are several factors that motivate and deters teachers from giving courses online. While flexible scheduling, implementation of new teaching and learning approaches, possibility of learning new technologies, natural curiosity, sharing information in different ways and professional development (Green, Alejandro & Brown, 2009; Hiltz, Kim & Shea, 2006; Schnitzer & Crosby, 2003) are motivating factors for online teaching as well financial support and politics, number of students in the class, spending much time without financial support, having no feedback from the students, concern about the quality of the content, poor instruction and resources, inadequate experience in lecturing online, inadequate administrative and technical support, and the change in the traditional role of teachers (Haber & Mills, 2008; Johnson, 2008; Lloyd, Byrne & McCoy, 2012; Seaman, 2009) are the barriers for adopting online teaching for instructors.

Method

For the purpose of the study, a qualitative study were designed and semi-structured face-to-face interviews were held with 12 instructors. To collect data a semi-structured interview protocol was created by researchers, collected data were transcribed and subjected to content analysis (Bogdan & Biklen, 1992). The categories and themes for the results were determined in accordance with Moore and Kearsley's (2012) distance education system model. The collected data were analysed with content analysis technique.

Results, Discussion and Suggestions

According to the results the instructors who teach online stated that the technical infrastructure was adequate in order to implement online education. However, the learning management system had to be enhanced in terms of usability. The support personnel were helpful when the instructors needed help about the use of technological tools. In contrast, as it was their first experience in lecturing in online environment, they needed instructional support in order to implement courses more effectively. They needed more guidance and material for their courses to improve their performance. The course content developed with the cooperation of a private company and a university was not adequate to perform the courses. Thus, the instructors benefit from different resources. They implied that the content of the courses would be created by commissions composed of the academicians of the related university and media experts. Students did not attend to online courses, however they watched the records of lessons. The instructors emphasized that students' attendance, engagement and motivation levels were lower in online courses when compared with face-to-face courses. In addition, they underlined that as this was the first time they presented courses online, it was hard for them to find instructional activities and material for online learning environments. As face-to-face communication technique could not be used, they had difficulty in understanding, motivating and engaging online students.

According to the results of the study it could be suggested that the Internet infrastructure would be extended to campuses where vocational high schools were established. More instructional support should be supplied for the instructors to make them more effective and productive in the teaching process. The content of the courses would be re-designed and developed in collaboration with the academicians who lecture the online courses, instructional designers and the media experts. In order for distance education applications to

be adopted successfully by instructors, change management technique should be applied effectively.